

Arne Würgler — ein sangari fyri fólkið

»Allar tjóðir, øll fólk, hava eitt felags musikalskt mál. Eitt fólk, ið ikki syngur, er sjúkt. Sangurin merkir samanhald«, sigur danski fólkasangarin, Arne Würgler, í viðtali við Sosialin

Tann 33 ára gamli Arne Würgler er ein av teimum best kendu fólkasangarunum í Danmark. Tú finnur hann ikki til tær uppskrýddu veitslurnar hjá teimum, ið sita ovast á tignarstiganum og stýra aftan fyri tjeldini. Men vitjar tú tær stóru kravgongurnar mótvegis danska limaskapinum í EF, tí skaðiliga arbeiðsrættinum ella øðrum tiltekum til frama fyri tað arbeiðandi fólk, er hann at hitta har, standandi við sínum gitarra og skipa fyri felagssangnum.

Tað er eitt neyvt samband millum hansara arbeiði sum fólkasangari og lívið hjá tí vanligu fólkinum. Umframt at vera ávirkaður av fólkasangaranum, sum Bob Dylan, er samband hansara við tey, sum luttaka í politiskum virkseimi og stríðast fyri betri korum, ein ótømuliga kelda til »inspirasjon«. Har er ein gagnlig og stimbrandi sínámillum ávirkan.

EF-andstöðingarnir, prentararnir á BT og studentarnir millum so mong onnur hava tikið sangir hansara til sín sum sínar egnu. Honum nýtist ikki at

brúka hópin av peningi fyri at reklamera fyri soluni at sínum plátum. Hansara sangir verða bornir fram av einum stórum parti av fólkinum sjálvum. Hetta er hansara »reklama«.

Fyri Arne Würgler er tað greitt, at mentan og list ikki er slikt, ið einans finst í høvðinum á nøkrum fáum serkfrøðingum. Hon er eitt úrslit av og verður skapt í nágreiniligum samljóði við tey fíggjarligu og politisku víðurskiðini í samfelagnum. Listin skiftir skap og fær nýtt innihald í tráð við tær broytingar, sum ávirka samfelagslívið sum heild.

Sjálvur sigur hann: »Fyri mær er uppgávan hjá listini at greina tey ymsku fyrbrigðini í okkara lívsvíðurskiptum. Listin má skapast í sambandi við lívið og stríðið hjá teimum arbeiðandi. Á hendan hátt kann listin gerast eitt vápn, sum beinleiðis tænar fólkinum.«

Við at halda fast um hesa reglu er Arne Würgler ikki nakar framleiðari av veruleikafarum ynskisdreymum.

»Við tí stóra framburðinum

Og undir sínum framfærslum leggur hann dent á, at áhoyrararnir luttaka og ikki einans eru móttakandi og óvirkisamir áhoyrarar. Orð og lög hansara eru ein blandingur av tí sokallaðu fólklígu sangmentanini og eini politiskari agitasjón.

»Ein sær so mangan«, sigur Arne Würgler, »at fólkasangarar, sum hóast teir hava ein rættan og góðan boðskap, kortini ikki rokka fólkið. Teirra politiska fyrmynd og grundarlag eru í lagi, men kortini náa teir ikki menniskjahjarta, ofta tí fólk standa fremmand yvir fyri tí formi, sum skal bera boðskap teirra fram«.

Tann einfalda »hóttanin« við nevnum er ikki nóg mikið.

»Eg havi granskað og eri fyri ein part ávirkaður av teimum dansku visunum og tættunum«, sigur Arne Würgler, »men eisini tær føroysku visurnar og tættirnar, sum ofta eru sermerktar av sínum ráskapi, hava lært meg nógva«.

Teir báðir kendu dansku fólkasangararnir, Arne Würgler og Benny Holst, eru komnir til Føroya. Vit prenta niðanfyrir grein um Arne Würgler. Tað eydnaðist okkum tverri ikki at fáa greinina um Benny Holst, áðrenn blaðið fór til prentingar. Væntandi kemur hon við næstu ferð.

Tey seinastu árin hava verið merkt av einum ráki, sum fer at ávirka danska fólkasangin. Og luturin hjá Arne Würgler liggur ikki eftir. »Eg royni at slita meg frá tí kommersiella tónleikinum, ella sum eg eri vanur at siga: frá amerisku mentanar-imperialismuni«, sigur Arne Würgler at enda. Og vit vóna og ivast ikki í, at hetta fer at eydnast honum.

Lýsið í sosialinum

innan teknikkina hava vit fingið tey sonevndu »plastikk«-töluni eitt nú sjónvarpi, sum her hjá okkum gera fólk óvirkisom og víðføra, at fólk, umframt at vera hildin uppat at syngja saman nærum eisini eru hildin uppat at tosa saman«, sigur Arne Würgler og heldur fram:

Hóast okkara samfelags- og lívsvíðurskipti eru nógva ólik teimum undanfarnu, meinar Arne Würgler, at sangurin framvegis kemur til sín rætt á mongum økjum í dag. Sangurin er soleiðis ein neyðugur partur av teimum stóru fólkarørslunum, ið hava tikið seg fram hesi seinastu árin í Danmark sum í øðrum londum. Sangurin er við til at knýta fólkið saman um síni áhugamál.

Arne Würgler leggur dent á, at orð og lög hansara eru nýtilig og verða skilt av fólki yvirhøvur.